

Een respectvolle worsteling

Bach, Gould, Paxton, Verdin: Goldberg Variations

*Choreograaf Steve Paxton en videast Walter Verdin
verzoenen het metafysische en het technologische
tot een superieure videoclip bij een superieure popsong,
aldus Herman Asselberghs.*

De muziek van Bach zit er ongetwijfeld voor iets tussen. Maar ook de stijl van de danser en de sobere encenering van de voorstelling werkt het vermoeden in de hand. De choreografie *Goldberg Variations*, waarmee Steve Paxton sinds '84 op de internationale danspodia succes oogst, moet wel ernstig en diepzinnig zijn. De Amerikaanse danscritica Deborah Jowitt laat er geen twij-

fel over bestaan dat 'there are many people, who, like me, feel that seeing *Goldberg Variations* by J.S. Bach, played by Glenn Gould and improvised by Steve Paxton is one of the most mysteriously profound experiences they have ever had in a theater. (...) You see something that seems absolutely organic and inevitable at the moment that it is happening'.

Deze geïmproviseerde solovoorstelling lijkt wel een ongebreidelde semi-religieuze ervaring voor performer én toeschouwer. Beiden ogen zij vol ontzag voor de vleesgeworden creativiteit in deze schijnbaar ongedieerde boodschap van transcendentie. *Goldberg Variations* is de perfect transparante performance; *ça va de soi*: de bewegingen schijnen de danser eigen en bijna aangeboren, ongedwongen en ongekunsteld. Deze choreografie is natuurlijk, dat wil zeggen tegengesteld aan kunstmatig, ze is en wellicht daarom, net als het bestaan, zo begrijpelijk en verklaarbaar dat er wel een metafysische dimensie moet achter schuilen.

Paxtons vocabularium staat – al bijna dertig jaar lang – bewust mijlenver van de klassieke danstraditie. Het traditionele ballet favoriseert zonder schroom het bovenmenselijke lichaam, een lichaam dat enkel en alleen op de bühne optimaal tot zijn recht komt en zijn verheven kwaliteiten juist ontleent aan het jarenlang misbruiken ervan, maar Paxton kiest resoluut voor het alledaagse lichaam. 'Anything goes' vat zijn esthetiek en zijn ethiek het best samen: de gevestigde technieken worden grotendeels genegeerd, ordinaire en natuurlijke bewegingen gaan deel uitmaken van de grotendeels geïmproviseerde choreografie, dansers kunnen van alle bouw en leeftijd zijn en hoeven niet per se een dansopleiding achter de rug te hebben.

Conversatie tussen lichamen

Paxtons bijdrage tot de dansgeschiedenis heet de contactimprovisatie en is bedoeld als

Goldberg Variations.
Walter Verdin / Dirk Leunis